

PÆDAGOGISK LÆREPLAN

2013

Børnehaven Toftens pædagogiske læreplan er det fælles arbejdsredskab vi bruger i vores pædagogiske arbejde.

INDHOLDFORTEGNELSE:

- Side 2: Lovtekst for arbejdet med de pædagogiske læreplaner
- Side 3: Beskrivelse af Børnehaven Toften
- Side 3: Børnehaven Toftens PROFIL
- Side 4: Børnehaven Toftens læringsbegreb – metoder og pædagogisk praksis
- Side 5: Dagtilbudsloven og vores tilgang samt opfyldelse af lovkravene
- Side 7: Børnemiljøvurdering
- Side 8: Tilgang til årsplanen og Børnehaven Toftens årsplan 2013
- Begrundelse for valg af tema'er
 - arbejdet med de ældste børn i børnehaven
- Læringsmål, pædagogisk metode (praksis) samt læringsmiljø for:
- Side 13: alsidig personlighed
- Side 14: sociale kompetencer
- Side 15: sprog
- Side 16: krop og bevægelse
- Side 17: natur og naturfænomener
- Side 18: kulturelle udtryksformer og værdier
- Læringsmål, pædagogisk metode, handleplan for:
- Side 19: børn med særlige behov
- Side 20: Forældresamarbejdet
- Side 21: Børnehaven Toftens profil
- Side 23: Mobbepolitik – personalets og børnenes
- Side 26: Dokumentation
- Side 27: Evaluering
- metode samt evaluering af arbejdet med de pædagogiske læreplaner
- side 28: Eksempel på et tema – planlægnings- og evalueringsskema
- side 32: Godkendelse

Dagtilbudsloven

Pædagogisk læreplan

§ 8. Der skal i alle dagtilbud udarbejdes en skriftlig pædagogisk læreplan for børn i aldersgruppen 0-2 år og børn i aldersgruppen fra 3 år til barnets skolestart. Den pædagogiske læreplan skal give rum for leg, læring og udvikling af børn i dagtilbud. Ved udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan skal der tages hensyn til børnegruppens sammensætning.

Stk. 2. Den pædagogiske læreplan skal beskrive dagtilbuddets mål for børnenes læring inden for følgende temaer:

- 1) Alsidig personlig udvikling.
- 2) Sociale kompetencer.
- 3) Sproglig udvikling.
- 4) Krop og bevægelse.
- 5) Naturen og naturfænomener.
- 6) Kulturelle udtryksformer og værdier.

Stk. 3. Den pædagogiske læreplan skal beskrive relevante pædagogiske metoder og aktiviteter, der iværksættes for at nå målene, og hvordan læreplanen evalueres.

Stk. 4. Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvilke relevante pædagogiske metoder, aktiviteter og eventuelle mål, der opstilles og iværksættes for børn med særlige behov.

Stk. 5. Det skal endvidere fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan arbejdet med et godt børnemiljø, jf. § 7, stk. 1, bliver en integreret del af det pædagogiske arbejde. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Beskrivelse af Børnehaven Toften.

Børnehaven Toften er normeret til 60 børn i alderen 2-6 år.
Vi har pr. 1.jan. 2013 66 børn i alderen 2,5 år – 6,5 år.

Børnehavens struktur er primært stueopdelt. Børnene er fordelt på 3 stuer.
Vi har opdelt børnene efter alder: 2 småbørnsgrupper og 1 storbørnsgruppe. Det gør for at tilgodese børnenes behov bedst.

Personalet er organiseret således, at der på hver stue er tilknyttet 2 pædagoger, som er stueansvarlig for det daglige pædagogiske arbejde.
Der er endvidere tilknyttet, på hver stue, enten en pædagogmedhjælper eller en lønnet studerende fra Seminariet i Aabenraa.

Fra 1.maj 2013 er Børnehaven Toften i distrikt med Børnehaven Ved Skellet, Børnehaven Grundt-vigsallé, Idrætsbørnegården Skratmosen, Børnehaven Rådyrvej, Spirrevippen og Dagplejen.

Vi samarbejder med distriktsskolen, Sønderskovskolen.

Glade børn lærer mere.

Fælles pædagogik:

Det skal være en ”leg” at være barn i Sønderskov-distriktet. Vi ønsker at skabe et trygt, udfordrende og udviklende miljø, hvor kreativitet er en grundlæggende drivkraft, som understøtter barnets vækst og livsglæde. Et barn, som udfordres med meningsfyldte opgaver og aktiviteter, vil ofte opleve succes og udvikle et positivt selvværd og selvtillid.

Profil for Børnehaven Toften.

Personalet har i samarbejde med forældrerådet besluttet, at profilen for Børnehaven Toften skal være: **Alsidighed og kreativitet**

Alsidighed betyder: at have mange interesser, udvikle i mange retninger.

Kreativitet betyder. Evnen til nyskabelse, idérigdom, evnen til at gøre ideer til virkelighed.

I det pædagogiske arbejder viser det sig ved:

Alsidighed: Vi skal tage udgangspunkt i det enkelte barn, være rummelige overfor børnenes forskelligheder samt udvikle i mange retninger. Når vi udfordrer barnet i forskelligt lærer barnet mest – også om sig selv.

Kreativitet: Vi skal skabe spændende rammer for børnene med plads til det eksperimenterende, stille/konstruere, vilde/plads til at bevæge sig. Barnet får mulighed for at være aktiv, afprøve ideer og fordybe sig. Forskellige børn har forskellige behov.

Se en mere detaljeret beskrivelse side 21 og 22.

Børnehavens Toftens læringsbegreb – metoder og pædagogisk praksis.

Vi har et positivt menneskesyn og arbejder inkluderende.

Vi skal skabe rammer for tryghed og lyst til at lege og udfolde sig/udfordre sig. "Glade børn lærer bedst" (H. H. Knoop), understøtter vi i vores holdning til, at det skal være sjovt at gå i børnehave. Når barnet har mulighed for fordybende leg, glæder, oplevelser og udfordringer, skaber det læring og udvikler barnets kompetencer.

For at barnets selvværd styrkes, er det vigtigt at vi møder barnet anerkendende (Jesper Juul). Vi er alle forskellige og vi ser hvert enkelt barn som unikt med styrkesider. Det er vigtigt at vi pædagogisk kan differentiere, så barnets individuelle behov og styrker understøttes (Learning styles / læringsstile), samtidig med et krav om at barnet skal indgå i et fællesskab.

Vi skaber læringsmiljøer, med plads til alsidig leg og fordybelse. Vi skal stille spændende rammer og muligheder op for børnene, så de ikke kan lade være med at udforske dem.

Rammerne består desuden af et personale, som har et positivt syn på barnet, arbejder efter den inkluderende tankegang og er engageret i deres arbejde.

Vi veksler mellem de 3 læringsrum, hvor personalet i deres samvær i leg eller i aktiviteterne med børnene enten går foran (det planlagte/strukturerede), går sammen med (det vejledende) eller går bagved (det støttende) i børnenes frie valg.

Dagtilbud til børn indtil skolestart

Kapitel 2

Formål, pædagogisk læreplan, sprogvurdering, børnemiljøvurdering m.v.

Formål for dagtilbud

§ 7. Børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.

Stk. 2. Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg og understøtte det enkelte barns alsidige udvikling og selvverd samt bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.

Stk. 3. Dagtilbud skal fremme børns læring og udvikling af kompetencer gennem oplevelser, leg og pædagogisk tilrettelagte aktiviteter, der giver børn mulighed for fordybelse, udforskning og erfaring.

Stk. 4. Dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund.

Stk. 5. Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene sikre en god overgang til skole ved at udvikle og understøtte grundlæggende kompetencer og lysten til at lære. Dagtilbud skal i samarbejde med skolerne skabe en sammenhængende overgang til skole og fritidstilbud.

Loven ser vi som mål for arbejdet i Børnehaven Toften.

Personalegruppen har gennem fælles refleksioner og diskussioner forholdt sig til, hvordan vi gennem vores pædagogik og valg af metoder samt arbejdet med de pædagogiske læreplaner lever op til lovens krav:

(-stk.2) – Vi vægter samarbejdet med forældrene højt. Vi har udarbejdet mål, principper og praksis for forældresamarbejdet. Gennem vores anerkendende tilgang udviser vi omsorg og skaber tryghed, med fokus på det enkelte barns styrkesider og udvikling.

(-stk 3)- Vi skaber rum til lærings miljøer – børnene giver i 2010 i Børnemiljøvurderingen udtryk for at "... synes at vores legeplads er god og at børnehaven rummer muligheder for både at lege vildt, lege i fred og lege stille lege".

Vi giver børnene tid til leg, eksperimentering, fordybelse og udvikling af legen.

Vi sørger for at børnene har fri adgang til forskellige materialer som inspirerer til fantasi, kreativitet og lege med ideer.

Vi er forberedte og engagerede i de planlagte aktiviteter og værdsætter oplevelser.

(-stk.4)- Vi er åbne for at børnene har medindflydelse på deres hverdag, ved at tage udgangspunkt i deres alder og udvikling. Vi veksler mellem voksenstyrede aktiviteter og børnenes ønsker om leg, aktiviteter og oplevelser. Børnene deltager i evalueringen af aktiviteter gennem børneinterview, så vi viser at deres mening er betydningsfuld.

Vi er anerkendende og respekterer andre kulturer – vægter tid til dialog og forståelse for og giver plads til hinandens forskelligheder - og samtidig mener vi at det er vigtigt at vi videregiver den danske kultur (sang, eventyrfortællinger og traditioner).

Børnene skal have mulighed for at etablere venskaber. De får lov til at være sig selv, samtidig med at det er vigtigt at barnet føler sig som en del af fællesskabet.

(-stk.5)-Vi er et inspirerende læringssted og giver børnene rammer for læring. Vi gør børnene parate til nye udfordringer.

Vi samarbejder med de nærliggende skoler med gensidige besøg og der er nedskrevet en Vision for skolestart / handleplan for samarbejdet med den skole vi er i distrikt med.

Vi understøtter den gode overgang fra børnehaven til skole ved at vi videreformidler, i samarbejde med forældrene, en beskrivelse af barnets udvikling og styrkesider.

Børnemiljøvurdering:

- Det hidtidige lovkrav om udarbejdelse af en børnemiljøvurdering i alle dagtilbud afskaffes som selvstændigt lovkrav, man skal stadig finde sted mindst hver 3.år.
- Arbejdet med børnemiljøet skal i stedet integreres i de pædagogiske læreplaner, så børnemiljøet ikke forstås isoleret fra dagtilbuddets arbejde med børns læring, men betragtes og forstås i tæt sammenhæng med det pædagogiske arbejde.

Vi har udarbejdet en Børnemiljøvurdering i efteråret 2010. Vi skal udarbejde ny Børnemiljøvurdering i efteråret 2013.

I 2010 udfyldte ældste børn – 31 børn i alderen 5-6 år – sammen med forældrene et spørgeskema : "Hvordan har du det i børnehaven?" fra DCUM (Dansk Center for Undervisning) Børnemiljøvurderingen kan ses i sin helhed på Børnehaven Toftens hjemmeside, Sønderborg Kommune.

Emner	Point	Antal besvarelser
Generel tilfredshed	8,9	31
Dig og de andre i børnehaven	8,2	31
Drilleri og mobning	6,7	31
Underspørgsmål til drilleri og mobning - andre hjælper	8,1	27
Underspørgsmål til drilleri og mobning - hjælper andre	7,1	29
De voksne i børnehaven	7,4	30
Leg og aktiviteter	7,0	31
Rammer	7,4	31
Hygiejne	7,0	31
Sikkerhed	6,1	30
Mad	8,3	30
Underspørgsmål til mad	7,2	30
Helbred og velbefindende	6,5	30

Handleplan for børnenes svar:

Vi oplever børn der er glade for at gå i børnehaven, og har en hverdag der er spændende og udfordrende samt gode legesteder ude og inde.

Vi kan ikke ignorere at der er nogle børn, som ikke føler sig hjulpet i en konflikt samt driller andre børn.

Under spørgsmålet "Får du skæld ud af de voksne?" er det over halvdelen som nogle gange får skæld ud og ved spørgsmålet "Får de andre børn skæld ud af de voksne?" er svaret knap 80 % der nogle gange får skæld ud, og 20% der tit får skæld ud.

Pædagogisk har personalet valgt at sætte fokus på

Drilleri og mobning

- At være en god ven
- Udarbejde en mobbepolitik (personalet samt en sammen med børnene)

Skæld ud

- Skæld ud kontra korrigerende adfærd
- Anerkendende tilgang
- Fokus på hvad barnet *må / skal* frem for *ikke må / ikke skal*

Vi har i juni 2011 udarbejdet en mobbepolitik, se side 24.

Børnene har arbejdet med og sat ord på "hvordan er jeg en god ven?" og "jeg er en god ven når jeg...".

Personalet har udarbejdet en forebyggende handlingsplan i at være en mobbefri børnehave, som er en integreret del af det pædagogiske arbejde.

Det indebærer at vi skal være gode rollemodeller og tale pænt til hinanden og børnene.

Vi skal vores tilgang til barnet fremhæver dets kompetencer og styrker, at vi støtter barnet i den opsøgende leg – lære børnene til at sige ja til nye kammerater, at vi har tilbagevendende emner om at være en god kammerat.

Børnene er efterfølgende blevet interviewet og viser her at de har opnået en viden og forståelse for hvordan man er en god ven, og har mange gode bud på hvordan det kan gøres, med udgangspunkt i hvad de selv nu gør.

Vi vil i 2013 have løbende fokus på venskaber og drilleri. I temaet "venskaber" har vi igen særligt fokus på at være en god ven.

Vores tilgang til årsplanen.

Vi tager udgangspunkt i vores profil og sætter fokus på at være alsidige, udvikle interesser, skabe bredde, bruge personalets kompetencer og kvalifikationer fra kurser.

Vi planlægger årets temaer ved at tage udgangspunkt i

- Implementering af børnenes svar fra Børnemiljøvurdering
- børnegruppernes sammensætning
- hvad der rører sig i børnegruppen og i personalegruppen
- inddrage udmeldte politiske emner – i 2013 er det Sprog, Inklusion og IT

samt sætter fokus på de 6 overordnede temaer:

- alsidig personlighedsudvikling
- sociale kompetencer
- sprog
- krop og bevægelse
- naturen og naturfænomener
- kulturelle udtryksformer og værdier.

Vi har bevidst valgt at brede os ud og have fællestemaer / projekter i løbet af et år, som indeholder alle 6 overordnede temaer for derigennem, at vi pædagogisk har størst mulighed for at nå / favne flest børn og deres styrkesider.

Vi har udvalgte temaer som vi går i dybden med i 2 til 3 måneder ud fra et tilrettelagt handlingsforløb og aktiviteter, der kan strække sig over 1 til 4 uger.

Vi vil lave fælles aktiviteter for alle børn omkring det valgte tema.

Vi tager udgangspunkt i børnenes behov og er opmærksomme på at give plads til spontanitet og fordybelse samt ændre fokus efter børnenes interesser.

Vi skaber åbenhed mellem stuerne og mødes til fællesaktiviteter, hvor børnene enten selv vælger hvor og hvem de er sammen med, og andre gange sammensætter vi børnene ud fra pædagogiske overvejelser

Vi indretter børnehaven så den understøtter det tema / projekt vi er i gang med f.eks. indrettes Spiloppen til eventyrrum, motorikrum eller eksperiment-rum mm

Vi bruger børnehavens muligheder – indenfor på stuerne og i fællesrummet / Spiloppen samt bruger legepladsen - bålpladsen, fodboldbanen, "skoven", sandkasserne, værkstedsvognen - og inddrager det i aktiviteterne.

Begrundelse for valg af tema'er:

Eventyr / fortællinger:

Vi har valgt eventyr og fortællinger fordi det favner bredt i børnegruppen – det forsigtige barn kan få lov til at lytte, det dramatiserende barn kan dramatisere, og barnet bliver udfordret efterhånden som det bliver fortrolig med eventyret. Det udvikler barnets fantasi og giver inspiration til rolleleg.

Vi skal være alsidige i vores tilgang til eventyret og vi vil spille eventyr sammen med børnene, give plads til at børnene selv leger eventyr samt finder på historier.

Vi vil lave Spilloppen til eventyrрум med udklædningstøj, kongetroner, bøger etc.

Vi vil gennem temaet styrke barnets sproglige kompetencer

- Dialogisk læsning i små grupper
- Oplæsning
- Fortælling
- Digte og skrive historier / eventyr
- Rim og remser

Vi vil gennem temaet udforske mulighederne med at arbejde pædagogisk med computer.

- Tegne historier og eventyr og indtale til
- Photostory – et program som gør det muligt at lave små historier ved hjælp af fotos og lyd.

Venskaber:

Vi vil skabe et fællesskab som inkluderer og støtter barnet i den opsøgende leg.

Vi sætter fokus på barnets betydning i gruppen, venskaber og omsorg, idet vi ved at vi udvikler os i relation til andre. Vi vil fortsat arbejde med at implementere svarene om børns venskaber og drilleri fra Børnemiljøvurderingen 2010 i det pædagogiske arbejde.

I vores pædagogiske arbejde inddrager vi vores forebyggende plan i at være en mobbefri børnehave.

Vores rolle:

Vi er rollemodeller, vi taler pænt til hinanden og børnene, vi viser vi kan lide hinanden, vi sætter fokus på barnets styrker, vi skal rumme barnets følelser, vi skal tale om hvordan børnene har det med hinanden

De yngste:

Vi vil gennem samvær og leg have fokus på nærvær og fordybelse, for derigennem at komme tættere ind på hinanden.

Vi vil skabe trykthed gennem kendte legesteder samt bruge naturen og leg på legepladsen som middel – det skal være et rum for venskaber.

De voksne har en aktiv rolle, som igangsætter af aktiviteter og lege i forhold til det enkelte barn og gruppen.

De ældste:

Vi vil arbejde med relationerne i gruppen og via lege og aktiviteter udvikle børnenes relationer til hinanden og til de voksne

Vi vil hjælpe barnet med at føle sig værdifuld – sætte fokus på at barnet betyder noget i gruppen.

Vi vil arbejde med de sociale spilleregler: sige ja til at lege, øve i at lytte til hinanden, snak om drilleri, stoppe drilleri, hjælpe hinanden når én bliver drillet.

Vi vil arbejde med massage:

Taktil Rygmassage arbejder ud fra devisen: "Den, man rører ved, mobber man ikke".

Rygmassagen medfører, at børnene her oplever sig selv i en ny rolle. Såvel modtager af massagen og som massør får børnene en positiv oplevelse: Det er dejligt at få massagen, og det er dejligt at gøre noget godt for en anden. Børnene skal føle, at de er vigtige i en proces, og de føler sig værdifulde, set og betydningsfulde i forhold til hinanden. Man mobber / driller ikke en person, man har haft positive oplevelser sammen med.

Natur / høst:

Vi har valgt dette tema fordi vi vil give børnene viden om og forståelse for naturen. Gennem viden og forståelse lærer børnene at respektere naturen som en vigtig del af vores hverdag.

Vi fordyber os i processerne – f.eks. fra korn til brød eller fra bær til marmelade, for at fortælle og vise børnene hvor værdifuld naturen er.

Vi giver børnene viden om noget af det spiselige der findes i naturen – såsom hyldebær, æbler, brombær, planter (brændenælde mm), og bruge dette til at lave forskellige madvarer. Vi vil høste/ plukke bær og frugt, samt samle planter, som vi bruger til vores hjemmelavede mad og drikke.

Gennem den nye viden vil vi gerne opleve at børnene bliver bedre til at passe på naturen.

Fokusord: "Naturens råvarer", "høst" og "hjemmelavet"

Musik, dans og instrumenter:

Vi har valgt temaet "Musik, dans og instrumenter" for at have fokus på motorik, fællesskabet og sproget.

Vi styrker børnenes grovmotorik gennem dans, bevægelse og rytmer. Børn kan lide at bevæge sig og at dans fanger børnenes interesse. Alle har mulighed for at være med på eget niveau.

Vi vil styrke fællesskabet i huset – på tværs af de 3 børnegrupper ved at have fællessang på Spilloppen og lave værksteder på tværs af stuerne.

Vi vil give børnene tid til fordybelse i værkstederne og mulighed for at lave sit eget instrument.

Vi vil lære børnene nye sange og gennem sang vil vi styrke og udvide børnenes ordforråd og kendskab til nye vendinger og begreber.

Vi vil indsyng og indspille sange og derved styrke børnene i at samarbejde og deres fællesskab ved at spille og synge sammen.

Børnehavens arbejde med de ældste børn.

Dagtilbudsloven tydeliggør at vi skal sørge for at barnet får en god overgang fra børnehave til skole. Arbejdet med de ældste børn tager udgangspunkt i barnets personlige og sociale kompetencer, og er målrettet en god skolestart.

Aldersgruppe: 5-6 ÅR	Læringsmål	Tegn	Tiltag/aktivitet	Hvordan evaluere Og dokumentere
Alsidig personlighed	<ul style="list-style-type: none"> -at børnene er aktør i egen læring. -at børnene tør være på. -at styrke børnene i at være selvhjulpne. -at børnene tror på sig selv. 	<ul style="list-style-type: none"> - at børnene viser interesse og ansvarlighed. - at børnene tager initiativ og tør træffe selvstændige valg. 	<ul style="list-style-type: none"> -trin for trin -sproglig opmærksomhed -krop & bevægelse. <p>Vi arbejder med hele gruppen:</p> <ul style="list-style-type: none"> -fælles lege -regel lege -drama -koloni -førskoleopgaver <p>Børnene arbejder individuelt og sammen med pc</p>	<p>Tavlen bruges som en daglig beskrivelse og dokumentation af hverdagen og aktiviteterne. Dette understøttes af fotos.</p> <p>Vi har en pc-politik</p>
Socialt	<ul style="list-style-type: none"> - at styrke børnene i at vise empati og omsorg overfor hinanden. - at børnene lære at indgå i et fællesskab. 	<ul style="list-style-type: none"> - at børnene hjælper hinanden og lytter til hinanden. - at børnene er åbne og viser interesse overfor hinanden. 	<ul style="list-style-type: none"> -Trin for Trin - venskaber - koloni -fælles lege -drama 	<p>Vi interviewer børnene om deres meninger om f.eks. venskaber, drilleri samt om vores fælles aktiviteter.</p>

TRIN FOR TRIN	ANTAL DELTAGERE: 10-12 børn og 1 voksen
FORMÅL/ VI VIL STYRKE:	<p>Vi ønsker at styrke børnenes</p> <ul style="list-style-type: none"> - personlige kompetencer - sociale kompetencer
BRUG AF MATERIALER:	<p>Vi bruger Trin for trin kassen, som indeholder: vejlednings plancher, fotos, CD. Materialet bruges videre i skolen.</p>
BESKRIVELSE AF AKTIVITET:	<p>Børnene sidder i en rundkreds. Den voksne styrer forløbet. Stemningen er koncentreret og tryk. Det varer ca. 25 min. pr. gang. Vi gennemgår de 6 grundfølelser; Glad, vred, trist, bange, overrasket og væmmelse. Empati: børnene lærer om følelser og metoder til at forstå hinanden.</p>
HVILKE TEGN ØNSKER VI AT SE HOS BØRNENE:	<p>Ved at lave et fælles værdisæt omkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hvad er en god kammerat? - Hvordan hjælper og forstår vi hinanden bedst? <p>Håber vi at opleve tegn som:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hjælpssomhed – at børnene udviser omsorg overfor hinanden. - Bedre håndtering af konflikter -børnene har fået "værktøj" til i hverdagen bedre at kunne takle de konflikter der opstår.

Læringsmål, pædagogisk metode (praksis) samt læringsmiljø for:

ALSIDIG PERSONLIGHED

HANDLEPLAN/ REALISERING	PÆDAGOGISK METODE	LÆRINGSMILJØ
TEMA OG LÆRINGSMÅL barnet skal have mulighed for:	Pædagogisk praksis Skabe mulighed for læring	Rammerne i børnehaven og nærmiljøet
- at give udtryk for alle sine følelser	- vi hjælper barnet med at sætte ord på både de positive og negative følelser - vi accepterer barnets personlighed	- for de 5-6 årige supplerer vi med materialet Trin for Trin
- at få styrket sin selvværdsfølelse	- vi møder barnet anerkendende og tager udgangspunkt i barnets styrker	
- at udvikle sin fantasi og kreativitet samt støttes i at tage initiativ	- vi giver plads til fordybelse - vi er åbne overfor børns idéer	- børnehaven indrettes så der er mulighed for alsidige lege og udfoldelser - der er fri adgang til materialer såsom: tæpper, puder, musik, udklædningstøj, papir og farver
- at styrke sin selvstændighed og selvhjulpenhed	- vi støtter barnet i at træffe valg - vi støtter barnet i at kunne selv	
- blive styrket som aktør i eget liv	- vi giver plads til legen, så barnet får mulighed for at udforske, lære og erfare i eget tempo	

Læringsmål, pædagogisk metode (praksis) samt læringsmiljø for:

SOCIALE KOMPETENCER

HANDLEPLAN/ REALISERING	PÆDAGOGISK METODE	LÆRINGSMILJØ
TEMA OG LÆRINGSMÅL barnet skal have mulighed for:	Pædagogisk praksis Skabe mulighed for læring	Rammerne i børnehaven og nærmiljøet
- at kunne fordybe sig i leg	- vi udviser respekt for legens værdi som lærings- proces - vi støtter og igangsætter lege ved behov	- vi sørger for at de fysiske rammer - ude og inde giver mulighed for alsidig leg
- at føle sig som en betydningsfuld del af et fællesskab	- vi er anerkendende i kontakten med barnet - vi taler med børnene om hvem der er kommet, er syge, har ferie mm	
- at støttes i at danne venskaber	- vi respekterer og støtter barnets valg - vi er åbne overfor hinanden	- der er åbenhed mellem stuerne i dagligdagen samt ved fælles aktiviteter
- at indgå i fællesskabet med andre børn og voksne, samt lære at udvise respekt og forståelse for hinanden	vi er rollemodeller, i vores samvær med børnene videregiver vi de sociale spilleregler - vi er aktive konfliktløserne og hjælper med at sætte ord på følelser	-for de 5-6 årige supplerer vi med materialet Trin for Trin

Læringsmål, pædagogisk metode (praksis) samt læringsmiljø for:

SPROG

HANDLEPLAN/ REALISERING TEMA OG LÆRINGSMÅL barnet skal have mulighed for:	PÆDAGOGISK METODE Pædagogisk praksis Skabe mulighed for læring	LÆRINGSMILJØ Rammerne i børnehaven og nærmiljøet
- at udvikle sit sprog i hverdagen	- vi taler med barnet - vi ser, hører og lytter til barnet - vi sætter ord på handling - vi har dagligt samling med højtlesning og genfortælling, rim og remser, sang, sprog og lyttelege	- der er fri adgang til bøger, musik og spil - der er indrettet læsekrog på alle stuer
- at blive udfordret til sproglig kreativitet	- vi eksperimenterer med forskellige udtryksformer som rime, "pjattesnæk", modsatte ord, teater og musik	
- at få vakt nysgerrighed for tegn, symboler og tal	- med udgangspunkt i barnets alder og lyst arbejder vi med tal, bogstaver, figurer, størrelsesforhold, begreber - vi har to computere for at give barnet et indblik i lette tegne- og skriveprogrammer samt udviklende spil	- der er fri adgang til papir og tegnematerialer - for de 5-6 årige supplerer vi med små opgaveark - vi har computerne placeret på Grotten - der er udarbejdet en IT-politik

Læringsmål, pædagogisk metode (praksis) samt læringsmiljø for:

KROP OG BEVÆGELSE

HANDLEPLAN/ REALISERING	PÆDAGOGISK METODE	LÆRINGSMILJØ
TEMA OG LÆRINGSMÅL barnet skal have mulighed for:	Pædagogisk praksis Skabe mulighed for læring	Rammerne i børnehaven og nærmiljøet
- at glæde sig over at bruge sin krop og derved opnå kropsbevidsthed	- vi viser engagement og vi deltager/leger med i de motoriske aktiviteter - vi støtter og igangsætter motoriske lege	
- at lære at beherske kroppen og blive udfordret motorisk	- vi synger sange med bevægelser, instrumenter, rytmer - vi har gymnastikforløb med musik, motoriske øvelser, sangleg, boldlege, regellege, afslapning - vi har ture ud af huset og bruger de muligheder der er for at klatre, kravle, balancere, løbe - vi er dagligt ude på vores legeplads	- børnene har adgang til forskellige instrumenter - vi har i perioder indrettet Spilloppen (vores fællesrum) med klatreredskaber, trampolin, madras, puder, ribbe, vippe, cd-afspiller - vi har et stort bordfodboldspil - vi benytter skoven, stranden, parker, sportspladsen og offentlige legepladser - på legepladsen er der bl.a. en klatrevæg, balancestolper, fodboldbane, gynger, byggelegeplads
- at lære hvad der er godt for kroppen	- vi snakker om sund og usundt mad for derigennem at give et indblik i ernæring	- vi har udarbejdet en Mad- og måltidspolitik
- udvikle og lære at koordinere sin finmotorik	- vi tegner, maler, klipper, - vi modellerer, syr, puslespil, spiller - vi har forløb med træ/værksted-arbejde	- fri adgang til materialer - fri adgang til spil - vi har et træværksted
- blive så selvhjulpne som muligt i forhold til alder og udvikling	- vi siger positivt "du kan godt" - vi vejleder i toiletbesøg, håndvask, tøj af og på, borddækning	

Læringsmål, pædagogisk metode (praksis) samt læringsmiljø for:

NATUR OG NATURFÆNOMENER

HANDLEPLAN/ REALISERING TEMA OG LÆRINGSMÅL barnet skal have mulighed for:	PÆDAGOGISK METODE Pædagogisk praksis Skabe mulighed for læring	LÆRINGSMILJØ Rammerne i børnehaven og nærmiljøet
- at udvikle nysgerrighed	- vi eksperimenter med natur/teknik. Vi arbejder med temaet natur/teknik som giver børnene mulighed for at fordybe sig og afprøve nyt	- Vi har forskellige opstillinger fremme, hvor børnene kan lege med / eksperimenter med sansedåser, magneter, isklumper, vægte, målebånd, forstørrelsesglas, lydflasker
- at udforske naturen	- naturen er læringsrum - bruger de muligheder der er for at styrke det motoriske, det sociale samvær, personlig - vi viser respekt for naturen og dyr (ikke træde på snegle, ikke brække grene af træer) - vi laver bålmad, fisker med net, finder små dyr, bygger huler - vi samler naturmaterialer og inddrager det i aktiviteter	- vi bruger skoven og stranden - vi har fiskenet, forstørrelsesglas, kikkert, snitteknive(kartoffelskræller) - vi har bøger om dyr og planter
- få kendskab til logisk tænkning	- vi eksperimenter med forsk. materialer - ler, papir, maling, garn - vi leger med lego og træklodser - vi spiller spil og har temaer som udvikler begrebsforståelsen: stor/lille, varm/kold	- der er fri adgang til materialer - vi har et stort udvalg af byggeklodser - små som store samt en udendørs byggelegeplads - vi har et stort udvalg af spil

Læringsmål, pædagogisk metode (praksis) samt læringsmiljø for:

KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

HANDLEPLAN/ REALISERING	PÆDAGOGISK METODE	LÆRINGSMILJØ
TEMA OG LÆRINGSMÅL barnet skal have mulighed for:	Pædagogisk praksis Skabe mulighed for læring	Rammerne i børnehaven og nærmiljøet
- at blive bekendtgjort om egen, andre og nærmiljøets kultur	- vi snakker om børnenes familier, forældrenes arbejde - vi besøger biblioteket, Sønderborg Slot, Dybbøl Mølle, Sønderborg Stadion	- bøger - virksomhedsbesøg - bruger nærmiljøets muligheder
- at udtrykke sig på forskellige måder / eks- perimentere kunstnerisk	- vi laver eventyr med højtlesning og drama - vi laver cirkus - vi digter sammen med børnene og dramatiserer - vi maler, tegner, modellerer, klipper/klistre - vi har musik med sang, samspil, instrumenter, forskellige musikgenre,	- vi har udklædningstøj og diverse dyrekostumer, cirkusudstyr mm - træværksted - diverse materialer er tilgængelige - diverse musikinstrumenter
- at opleve årets gang via traditioner	- vi fejrer højtiderne eks. Laver krybbespil til jul - vi synger sange der passer til årstiderne	- kirkebesøg

Læringsmål og pædagogisk metode for:

BØRN MED SÆRLIGE BEHOV.

INKLUSION:

Den inkluderende tankegang implementere vi i vores pædagogiske praksis.

Børn med særlige forudsætninger, kræver skærpet opmærksomhed fra medarbejdernes side, hvis barnet skal udvikle sig optimalt. Der påhviler de ansatte et særligt ansvar overfor at netop disse børn får den nødvendige støtte til at føle sig som en del af fællesskabet og samtidig føle sig unik.

Læringsrum for børn med særlige behov kræver en pædagogisk differencering - individuel stimulering, hvor udfordringer bliver tilpasset barnets kompetencer samt flytter fokus fra barnets vanskeligheder til at se på indsatsen i børnehaven, så det opleves som meningsfuldt for barnet.

HANDLEPLAN/ REALISERING	PÆDAGOGISK METODE	PERSONALETS FAGLIGHED OG ANSVAR
LÆRINGSMÅL barnet skal have mulighed for:	Beskrivelse af pædagogisk praksis	
- at føle sig anerkendt	- vi har fokus på barnets styrkesider - vi har en positiv tilgang til barnet ud fra barnets stærke sider/ ressourcer - vi støtter barnet i at knytte venskaber	- kollegialt: vi støtter, vejleder og følger op på hinanden
- at opleve et tæt samarbejde mellem hjemmet og børnehaven	- vi er opmærksomme på at lytte til og informere forældrene omkring barnet - vi tilbyder samtaler efter behov, hvor forældrene medinddrages i arbejdet omkring barnet	- vi evaluerer løbende i personalegruppen samt med samarbejdspartnere
- at møde en pædagogisk koordineret indsats	- vi er fagligt bevidste og ser barnet ud fra et helhedssyn - vi sammenfatter hvordan vi tilgodeser barnets behov	- for tale/sprogbørn udarbejdes sprogtesten, Trass - ved udviklingsproblemer udarbejdes en Kuno Beller udviklingsbeskrivelse. - vi laver en Skole-Paratheds-Undersøgelse for de kommende skolebørn - vi har kontakt til eksterne samarbejdspartnere - talepædagog, psykolog, inklusionspædagog, sprogpædagog, fysioterapeut

FORÆLDRESAMARBEJDE:

I samarbejde med børnehavens forældrebestyrelse har personalet udarbejdet mål, principper og praksis for forældresamarbejdet i Børnehaven Toften.

Mål	principper	praksis
Åben dialog i samarbejde mellem personalet og forældrene	<ul style="list-style-type: none">- dialog om barnet- gensidig beskrivelse af barnet- gensidig viderebringe oplevelser som har betydning for barnet	<ul style="list-style-type: none">- en god velkomst med barnet i centrum- den daglige kontakt og snak er med til at skabe sammenhæng i barnets hverdag og skaber tillid og åbenhed- fællesmøde med de nye forældre inden børnehavestart- vi tilbyder en samtale med nye forældre ca. 3 mdr. efter start i børnehaven- alle forældre tilbydes en samtale årligt eller efter behov- der er udarbejdet et samtaleblad, som er en udviklingsbeskrivelse af det hele barn.

ALSIDIGHED: HAVE MANGE INTERESSER, UDVIKLE I ALLE RETNINGER

RAMMERNE FOR ALSIDIGHED:

- FOR AT VÆRE ALSIDIG SKAL VI KUNNE RUMME MANGE FORSKELLIGE BØRN OG TAGE UDGANGSPUNKT I DET ENKELTE BARN

INKLUSION KRÆVER MANGE FORSKELLIGE LÆRINGSRUM

- SKABE ET ALSIDIGT MILJØ:

- RAMMERNE SKAL INDORDNE SIG UNDER BØRNENES BEHOV
- RAMMERNE SKAL VÆRE "FLYTBARE" / REGULERENDE
- FORSKELLIGE MILJØER
- FORSKELLIGE TEMA'ER
- FRI ADGANG TIL MATERIALER

VORES ROLLE / VI SKAL:

- SE DET ENKELTE BARN'S BEHOV, UDVIKLINGSTRIN, FORSKELLIGHED, LÆRINGSSTIL
- RUMME BARNETS FØLELSER
- LADE BARNET FÅ LOV TIL - TURDE PRØVE
- GIVE BARNET LOV TIL AT TRÆFFE VALG / LÆRE SIG SELV AT KENDE
- SKABE ET FÆLLESSKAB, SOM INKLUDERER
- SKABE UDVIKLING I MANGE RETNINGER
- UDARBEJDE EN ÅRSPLAN MED MANGE MULIGHEDER

PÆDAGOGIK:

- ER ANERKENDE
- HJÆLPER BARNET MED AT FØLE SIG VÆRDIFULD
- VI SKABER FORSKELLIGE FÆLLESSKABER
 - BARNET HAR RET TIL AT VÆRE EN DEL AF ET FÆLLESSKAB
 - DET ER VIGTIGT AT VÆRE EN DEL AF ET FÆLLESSKAB
 - DET KRÆVER AT DER ER MANGE FORSKELLIGE FÆLLESSKABER
- VI GØR PLADS TIL BØRNS FORSKELLIGHEDER
- VI SKABER FORSKELLIGE LÆRINGSRUM UD FRA BARNETS INTERESSER OG ER SAMMEN MED BARNET I DET
- VI TAGER UDGANGSPUNKT I BARNETS STYRKESIDER OG DYRKER DEM OG ER SAMMEN MED BARNETS I DET
- VI SKAL HÆVE STATUS PÅ DET SVAGE BARN
 - FREMHÆVE SUCCES'ERNE
 - HJÆLPE BARNET MED AT FÅ FORSKELLIGE KOMPETENCER SÅ DET HAR NOGET AT SPILLE IND MED

KREATIVITET: EVNEN TIL NYSKABELSE, IDÉRIGDOM. EVNEN TIL AT GØRE IDEER TIL VIRKELIGHED

RAMMERNE FOR AT KUNNE VÆRE OG UDVIKLE KREATIVITET:

- VI SKAL VÆRE FORBEREDTE PÅ AT FORSKELLIGE BØRN HAR FORSKELLIGE BEHOV OG HAR BRUG FOR / KAN LIDE FORSKELLIGE AKTIVITETER

- SKABE FORSKELLIGE LÆRINGSSRUM:

- GOD PLADS TIL FYSISKE UDFOLDELSER
- STILLE RUM
- VILDE RUM
- KONSTRUKTIONSRUM
- PLADS TIL FORDYBELSE
- INDRETTE BØRNEHAVEN SÅ DEN BLIVER BØRNEVENLIG

VORES ROLLE / VI SKAL:

- VÆRE ENGAGEREDE
- PIRRE TIL BARNETS NYSGERRIGHED
- SYNES AT DET ER SJØVT / SPÆNDENDE
- LYTTE TIL IDEER OG LYTTE DEM FÆRDIGE
- GIVE LOV TIL AT LEGE FÆRDIG, KUNNE LEGE VIDERE SENERE
- INTRODUKERE TIL NYE MÅDER AT GØRE TINGENE PÅ
- VÆRE BINDELED MELLEMLÉ OG PRAKSIS
 - FINDE MATERIALER / BØGER / GIVE VORES VIDEN VIDERE
- MANGE "JA'ER" NÅR DER ER MULIGHEDER
- VISE MULIGHEDERNE, TÆNKE KREATIVT I FORHOLD TIL OMGIVELSERNE
- IKKE BEGRÆNSE BARNET I DETS UDFOLDELSER
 - LÆRE AT "HOLDE MUND"
 - SPØRGE IND TIL IDEEN
 - STOP OP OG TÆNKE "SKER DER NOGET VED DET?"

PÆDAGOGIK:

- VI ER ANERKENDE
- VI INVOLVERER OS I BARNET
- ER NÆRVÆRENDE
- VISE BARNET AT DET ER VÆRDIFULDT
- GIVER BARNET LOV TIL AT AFPRØVE SIG SELV / AFPRØVE IDEER

MOBBEPOLITIK i Børnehaven Toften.

Målet:

Børnehaven Toften skal være en mobbefri børnehave

At personale, forældre og børn

- ved hvad mobning er
- ved at mobning ikke tolereres
- få redskaber til at opdage og tackle mobning
- er med til at standse mobning
- ved at alle har ansvar for og del i denne indsats

Vores definition af mobning:

En person er mobbet, når han eller hun gentagne gange og over en vis tid bliver udsat for negative handlinger fra en eller flere personer

Mobning er, når et fællesskab ikke er for alle. når nogen holdes udenfor, bliver slået, kaldet øgenavne, sladret om eller gjort nar af. Der er stort set ingen grænser for, hvad man kan blive mobbet med. (Børns Vilkår)

Mobning kan være

- fysisk vold, bla. skub, slag, spark
- handlinger ledsaget af ord, trusler og hån
- ubehagelige og krænkende udsagn
- ufrivillig social isolering og udelukkelse fra gruppen

Vi skelner mellem mobning og drillerier, men hvis et barn (familie) oplever, at barnet føler sig udsat for mobning, mistrives og har det dårligt skal det altid tages alvorligt. Det tilkommer ikke barnets omgivelser at gøre barnets oplevelser til mindre end det, barnet føler.

Personalet har en forventning om, at I som forældre kontakter os ved bekymring omkring barnets trivsel og velvære i børnegruppen, ligeledes vil vi tage kontakt til jer, hvis vi har en bekymring omkring jeres barn.

Handleplan når mobning har fundet sted:

Personalet bringer den konkrete situation til ophør og tager sig af offeret

- **Offerets forældre informeres og involveres**
- **Mobberens forældre orienteres og involveres**

- **I den berørte gruppe tales der med børnene en efter en - afpasset børnenes alder**

- **Ved behov afholdes der et møde med de involverede forældre, stuepædagoger og leder.**
- **Et generelt brev angående mobning sendes ud til de involverede forældre**
- **Evt. foredrag angående mobning med foredragsholder.**

Forebyggende handlingsplan i det pædagogiske arbejde

Vi er gode rollemodeller. Vi taler pænt til hinanden og børnene.

Vi er bevidst om, at vi har et særligt ansvar for at tage hånd om børnenes problemer, når vi møder dem.

Vi fremhæver det enkelte barns kompetencer og stærke sider.

Vi bidrager til at børnene udvikler empati. Børnene bliver gjort opmærksom på hinandens signaler og grænser.

Vi roser og anerkender, når børn er gode til at tage hinanden med i leg.

Vi støtter barnet i den opsøgende leg.

Vi er aktive medspillere i konfliktløsning, så barnet lærer nogle hensigtsmæssige handlemønstre.

Vi skaber en kultur i børnehaven, hvor det ikke er i orden at drille og hvor der er plads til forskellighed. Vi kommenterer ikke negativt hinandens tøj, udseende, mad, religion m.m. Herigennem lærer børnene rummelighed.

Vi har tilbagevendende emner om det at være en god kammerat.

Vi sikrer dialog og forståelse på vores omgangsform. Det gør vi bl.a. ved dokumentation på det vi laver: billeder, plancher, nyhedsbreve.

Evt. forældremøde angående mobning med foredragsholder.

BØRNENES BESKRIVELSER PÅ VENSKABER – juni 2011.

DE ÆLDSTE:

Venner:

- Det er dejligt at have en til to venner
- En god ven er:
 - o Én jeg kan sige alt til
 - o Én der trøster mig
 - o Én jeg kan blive meget vred på, men stadig snakke med
 - o Én der er god at lege med

Hvordan skal vi være sammen:

- Være en god ven ved at :
 - o Lege sammen
 - o Sige ja til nye kammerater
 - o Opføre sig ordentligt – ikke slå, bande
- Man skal huske at tale sammen – også selvom man er uvenner
- Hjælpe hinanden og hente en voksen når man har brug for det

Pigegruppen:

Hvordan skal vi være venner:

- Sige ja til at lege sammen
- Finde på en leg – f.eks. far, mor og børn
- Trøste nogen når nogen er kede af det
- Hente en voksen når nogen har brug for hjælp
- Huske at lytte til hinanden

DE YNGSTE:

Jeg er en god ven når jeg...:

- Trøster hvis nogen har slået sig
- Siger at nogen må være med i ens leg
- Henter plaster hvis nogen har slået sig
- Henter en voksen hvis nogen har slået sig
- Siger undskyld hvis man er kommet til at slå en

Hjælper hinanden med at:

- Finde en cykel
- Hente madkassen
- Give tusserne til en som tegner

Hvad laver jeg sammen med mine venner:

- Man holder sine venner i hånden
- Man snakker og leger med sine venner
- Man cykler sammen
- Man skiftes til at lege hjemme hos hinanden
- Man skal være gode ved hinanden, man må ikke bide og slå
- Vi hjælper hinanden
- Man tegner sammen
- Man kan lege i sandkassen
- Man kan lege med de store kasser

Dokumentation

Vi dokumenterer personalets arbejde med børnelæring samt børnenes udbytte ved hjælp af:

- Udstillinger, små som store – på stuerne eller i fællesrummet/Spilloppen
- Fotos af aktiviteterne i børnehaven – se processen og aktivitetsforløb – ophænges i fællesrummet/Spilloppen og via den ophængte digitale fotoramme.
- Observationer af børnene – ex. følge 2-5 børn i en aktivitet og nedskrive iagttagelser af forløb og udbytte
- Evalueringsskemaet skal bruges til evaluering af aktiviteter og temaer – vi vil ophænge skemaet til forældrene
- Vi involverer forældrene via forældrerådet smat et nyt tiltag i 2013 med forældrekaffe med fokus på evaluering af det afsluttede tema

Indsamling af data / dokumentation:

Vi samler alle billeder, børneinterview, tegninger mm i en dokumentations-årsmappe. Når et tema er afsluttet og evalueret af personalet og bestyrelsen samles de udfyldte planlægnings- og evalueringsskemaer ligeledes i en mappe.

Børnemapper:

Vi implementerer arbejdet med barnets bog i det pædagogiske arbejde med barnet og sammen samle billeder, tegninger, historier om hvert enkelt barn gennem tiden i børnehaven. Barnets bog bruges ligeledes til dokumentation af det pædagogiske arbejde, med barnet i centrum.

Denne udleveres til barnet når det stopper i børnehaven og videreføres til SFO'en (eller til hjemmet hvis barnet ikke starter i SFO).

Evaluering

Børnehaven har udarbejdet et planlægnings- og evalueringsskema som tager udgangspunkt i SMTTE-modellen.

SMTTE-modellen er en dynamisk model, hvor man hele tiden i planlægningen kan bevæge sig mellem de 5 trin, modellen består af:

- **Sammenhæng** – beskrive baggrund, børnenes alder, gruppesammenhæng
- **Mål** – hvilken fremtidig tilstand sigter vi efter?
- **Tegn** – hvilke tegn vil vi gerne se? succeskriterier?
- **Tiltag** – hvem gør hvad, hvordan, hvor og hvornår?
- **Evaluering** – hvordan skal der evalueres? Hvem skal evalueres? Hvilke evalueringsmåder? Hvordan dokumentere?

Dette planlægnings- og evalueringsskema er et arbejdsredskab, som nu er en integreret del af personalets pædagogiske arbejde.

Planlægnings og evalueringsskemaet udarbejdes ved hvert af de overordnede temaer i årsplanen:

- Der udarbejdes mål for børnelæring,
- Hvilke tegn skal ses hos børnene for at opnå målet,
- Hvilke aktiviteter skal igangsættes for at understøtte dette,
- Hvordan vil vi dokumentere / evaluere på det
- Samt en evaluering når temaet er slut.

Planlægning og evaluering:

For personalet er der afsat tid til egen forberedelse / planlægning, evaluering af aktiviteter og egen læring samt skriftlighed omkring børnene.

Vi planlægger fælles de overordnede temaer, finder tid til fælles aktiviteter og evaluerer både på stuemøder samt på fælles personalemøder.

Synlighed og dokumentation:

Skemaerne gennemgås jævnligt i forældrebestyrelsen.

Skemaerne hænges op på tavlerne i garderoberne, så forældrene kan holde sig orienteret omkring temaet – se hvilke mål, hvilke aktiviteter m.v. der sættes fokus på.

Der udarbejdes en månedsplan / tidsplan, som viser hvornår vi gør hvad.

Når vi evaluere vil vi vide noget om:

- Børnenes interesse
- Nåede vi vores mål?
- Hvad har børnene lært?
- Har det haft effekt på børnenes leg?
- Hvad har vi lært?
- Hvordan var personalefordelingen?

Eksempel på et tema - planlægnings- og evalueringsskema.

Her vises et eksempel på et udfyldt planlægnings- og evalueringsskema fra et fælles tema / projekt: NATUR/TEKNIK.

Der er også efterfølgende personale-refleksion og udtalelser fra nogle børn samt nogle billeder af børnene i aktiviteterne(omhandlende samme værksted).

PLANLÆGNINGS OG EVALUERINGSKEMA

TEMA: NATUR / TEKNIK ALDER: 2-6 år DATO: april	LÆRINGS- MÅL	TEGN	TILTAG/AKTIVITET	HVORDAN EVALUERE OG DOKUMENTERE	EVALUERING
ALSIDIG PERSONLIGHED	- At børnene udvikler nysgerrighed	- At børnene afprøver egne ideer	Vi har forskellige opstillinger fremme hvor børnene kan lege med / eksperimentere	Børneinterview: "hvad har du prøvet?"	A)
SOCIALT			- sansedåser		
SPROG			- vægte - målebånd, tælle		
KROP OG BEVÆGELSE			- forstørrelsesglas - magneter		
NATUR OG NATURFÆNOMENER	- At børnene eksperimenterer - At styrke børnenes logiske tænkning	- At børnene viser initiativ og lyst til at lære nyt - At børnene afprøver den lærte viden	- isklumper - flasker med vand som kan lave lyde Vi har afsat 6 dage til et vindmølleværksted, hvor hvert barn skal lave sin egen vindmølle Vi afslutter med en fælles tur til vindmøllerne på Sydals	- vi vil iagttage / tage fotos af børnene og notere ned hvad de afprøver - tage fotos af processen og vindmølleturen.	B) C)
KULTURELLE UDTRYKSFORMER					

Vi afsætter dagene til fælles aktiviteter:

Tirsdag d. 1.april. - onsdag d. 2. april. - onsdag d. 9. april. - torsdag den 10. april. - mandag d. 14. april - tirsdag den 15. april

Foruden disse dage indgår temaet/emnet i hverdagen og afspejles i arbejdet på stuerne.

VI TAGER PÅ FÆLLES UDFLUGT TIL SYDALS DEN 16. APRIL

Alle dagene foregår aktiviteterne fra kl. 9.30 til 11.00.

Børnene vælger selv hvor de vil være - når de ikke er i gang med at lave en vindmølle..

På Spilloppen stiller vi borde op med forskellige ting som børnene kan afprøve og eksperimentere med:

- målebånd
- forstørrelsesglas
- vægte så børnene kan veje forskellige ting (tung / let)
- store isklumper (frossen / tøj)
- sansedåser - prøv at mærke hvad det er
- lyde: ophænger flasker med vand i
- magneter med forskelligt tilbehør

Personalet registrerer (noterer ned) hvad børnene interesserer sig for / eksperimenterer med på Spilloppen.

- To pædagoger skal på kursus på Danfoss Univers for at få inspiration til forskellige eksperimenter.
- De ældste børn tager en dag til Danfoss Univers for at lege, eksperimenter og lære samt snakke om natur/teknik.

EVALUERING:

A) Vi har på alle 3 stuer introduceret børnene for de forskellige aktiviteter og afprøvet dem sammen.

EKSPERIMENTRUM PÅ SPILLOPPEN

Børnenes interesse:

- Børnene var meget interesseret og videbegærlige. De gik hurtigt i gang med at afprøve de forskellige muligheder/tilbud. Børnene var gode til selv at vælge til og fra.
- Børnene har målt både hinanden, rummet, ting mm. Udsagn: " du har lange ben og korte fingre"
- Med magneter afprøvede de i starten hvad der kunne hænge sammen og derefter gik de i gang med at konstruere. Udsagn: "magneter hænger ikke fast i træ men kun hvor der er jern og metal"
- Ved isklumpen startede de med kun at røre forsigtigt på den. Udsagn: "uh jeg får kolde fingre..mærk selv" for til sidst at turde kysse isklumpen.
- Sansedåserne krævede i starten voksenstyring - for til sidst at børnene vejledte hinanden. Udsagn: "du må ikke kigge - kun røre" og "kan du mærke det?"

- Turen til Danfoss Univers med de ældste var en succes. Børnene var vilde med at eksperimentere og genkendelsens glæde over at skulle lege og afprøve nyt og kendt var meget stor.
- Børnene har i hele perioden brugt hinanden, hjulpet hinanden og selv spurgt om hjælp.

Samling:

- til samling har vi på stuerne snakket om de forskellige muligheder og spurgt børnene hvad de havde prøvet.
- De ældste børn har til samling afprøvet de eksperimenter som personalet havde lært på Danfoss Univers.

Har det haft effekt på børnenes leg:

- børnene har leget og fordybet sig i aktiviteterne. Mange har haft en aha-oplevelse. Udsagn: "wauw - alting bliver stort med et forstørrelsesglas" " du har nogle store øjne" "Isen smelter jo hver dag - det er jo også varmet herinde" " det hjælper ikke med at sætte 3 forstørrelsesglas ovenpå hinanden - så kan man ingenting se""kan den hænge på opslagstavlen? - nej - kan den hænge på et rør? Ja"
- børnene har leget på tværs af alder når de eksperimenterede - her var det interessen som førte dem sammen.
- Børnene bruger de forskellige udtryk i deres leg "det er som magneter", "kold som is", spurgt efter forstørrelsesglas når de ledte efter små dyr.

Næde vi vores mål:

- ja- børnene har virkelig afprøvet egne ideér og udvist og udviklet deres nysgerrighed. De har vist initiativ og vist stor lyst til at lære. Vi så hver dag børn som afprøvede og for hver dag blev de lidt klogere og kunne bruge det til at prøve nyt.
- Forældrene blev involveret idet børnene trak dem med ud på Spilloppen for at prøve de forskellige ting - nogle blev målt og andre sat på en prøve med sansedåserne.

BØRNEINTERVIEW: Hvad har du prøvet:

Emma (4 år): Jeg har prøvet isterningen - den var kold

Alexander (4½ år): Jeg har prøvet forstørrelsesglas - jeg kiggede på nogen så blev deres hoved rigtig stort

Emilie (3 år): jeg har prøvet dåserne, jeg kunne mærke en klemme, sådan noget men ku sætte på tøjet.

Rasmus (5 år): jeg har prøvet isklumpen - den var rigtig kold - den blev lille fordi den smeltede.

Casper (5 år): Jeg kiggede i nogle bøger, så blev mændene meget store for jeg brugte et forstørrelsesglas.

B)

Der blev jævnlige noteret ned hvad børnene har afprøvet - se plakat - og her kan vi se at alle de forskellige aktiviteter er blevet brugt stort set lige meget - magneterne er dog det som har været mest efterspurgt.

C)

Vi tog fotos af hele processen: se billede dokumentation - som blev hængt på Spilloppen med forklaring til.

Vi havde sørget for god lang tid til processen med at fremstille vindmøllerne - så børnene kunne fordybe sig på de niveauer / alderstrin de var på.

VINDMØLLER:

Børnenes interesse:

- Børnene udviste nysgerrighed og undren da vi var på Spilloppen - over at prøvemodellen (af en vindmølle) drejede rundt når de gik med den.
- Børnene prøvede møllerne på forskellige måder: Puste - løbe - gå - være udenfor med den - med fingrene
- i værkstederne var det en-til-en når vi lavede møllerne - og det gav plads til nærvær og fordybelse. De yngste viste begejstring over at have lavet en mølle "må jeg få den med hjem?"
- børnene viste ejerskabet i forhold til møllen og vidste præcis hvilken en der var deres.

VINDMØLLETUREN

- Børnene havde stor forventning til turen.
- på turen til vindmøllerne var børnene meget fascineret over de store vindmøller - for vi kunne se dem på lang afstand i bussen.

Samling:

- Vi havde til samling snakket meget om vindmøller og hvad de gør og bruges til.
- Vi snakkede om hvad der skulle foregå så de vidste hvad der skulle ske den næste tid.

Fællessamling:

Hver morgen - når vi havde vindmølle-værksteder - mødtes alle på Spilloppen for at snakke om dagen og synge "Blæsten kan man ikke få at se"

Næde vi målet:

- Når vi har snakket om vind er de ældste blevet inspireret til selv at lave drager, vindmøller og papirflyvere.
- Børnene ville gerne vide mere om vinde - vi har købt bøger så vi kunne læse og blive klogere.
- Børnene synger stadig sangen
- Børnene viste med glæde deres vindmølle frem til forældrene.
- Både til at skulle køre med bus men også over at vi alle skulle af sted sammen - vi var fælles om noget og det var en fantastisk oplevelse at gå i samlet flok - hver med sin vindmølle i hånden.

Personalet:

- Vi var godt forberedt - for processen var gennemtænkt. Når vi ved hvad vi skal gøre, giver det ro både til os og derfor videre til børnene.
- Vi tilgodeser både det individuelle og det fælles ved at dele op som vi har gjort.
- Det er en god form at afvikle et tema på
- Vi er blevet gode til at begrænse os for at kunne fordybe os idet.
- Det er vigtigt at vi lærer nyt fra kurser og derved bliver inspireret til nye ting.
- Vi har brugt hinanden under hele forløbet - vi er trygge ved hinanden og er ikke bange for at spørge om hjælp.
- Vi er også blevet klogere på at eksperimentere, vinden mm

**Børnehaven Toftens pædagogiske læreplan er udarbejdet i samarbejde med
Forældrerådet i Børnehaven Toften**

**Formand for forældrerådet
Sune Prytz**

**Daglig pædagogisk leder i Børnehaven Toften
Pia Jensen**